

«وقایع اسرائیلیه» به بررسی جنبش No Music for Genocide می‌پردازد

نسل‌کش‌ها موسیقی می‌خواهند چه کار؟

محمدعلی زیدانار

تصور کنید که «شمعون» صبح از خواب بیدار شده، قهوه‌اش را در دست گرفته و وارد یک سرویس پخش موسیقی می‌شود تا موسیقی گوش کند و برای ادامه روز روحیه بگیرد، ناگهان با پیامی مواجه می‌شود که «دولت شما در حال انجام نسل‌کشی و پاک‌سازی نژادی در سرزمین تاریخی فلسطین است، مایرای شما موسیقی نداریم!» این احتمالاً هدف نهایی جنبش «برای نسل‌کشی موسیقی نداریم» است؛ اما ماجرا از چه قرار است؟

برای نسل‌کش‌ها آهنگ نداریم! چطور؟

جنبش No Music for Genocide که در سپتامبر ۲۰۲۵ شکل گرفت، یکی از تازه‌ترین و بحث‌برانگیزترین کارزارهای فرهنگی جهان علیه سیاست‌های رژیم اسرائیل است. این جنبش که در واکنش به عدم اقدام جدی دولت‌های غربی علیه اقدامات و جنایات جنگی رژیم ایجاد شد، ابتدا با بیانیه‌ای از سوی گروهی از هنرمندان و ناشران مستقل موسیقی آغاز شد که از پلتفرم‌های پخش آنلاین خواستند دسترسی کاربران داخل اسرائیل به آثارشان را مسدود کنند. هدف اعلام‌شده، اعتراض به آنچه امضاکنندگان «نسل‌کشی در غزه، پاک‌سازی قومی در کرانه باختری و سرکوب صداهای فلسطینی» خوانده‌اند، بود. در مدت کوتاهی بیش از ۴۰۰ هنرمند از جمله گروه‌هایی چون Massive Attack، Japanese Breakfast و خواننده ايسلندی بیورک به این کارزار پیوستند. براساس بیانیه‌های منتشرشده در وبسایت رسمی جنبش، این اقدام نه برای حذف فرهنگی بلکه برای «مسئولیت اخلاقی هنرمندان در برابر رنج انسانی» طراحی شده است. بااین حال، منتقدان در رژیم اسرائیل و خارج از آن، این حرکت را «تحریم فرهنگی» و حتی «یهودستیزی پوشیده» توصیف کرده‌اند. برخی کارشناسان نیز تأکید می‌کنند بازار موسیقی اسرائیل بسیار کوچک‌تر از آن است که چنین بایکوتی تأثیر اقتصادی چشمگیری داشته باشد، اما از نظر نمادین نشان‌دهنده گسترش میدان نبرد سیاسی به عرصه هنر است؛ جایی که هنرمندان و هنرشان از یک محصول سرگرمی فراتر رفته و به ابزار اعتراض و فشار سیاسی بدل می‌شوند.

این جنبش چگونه شکل گرفت و چه ریشه‌هایی دارد؟

گرچه این جنبش در سپتامبر ۲۰۲۵ اعلام موجودیت کرد؛ اما ریشه‌های آن به موج تازه‌ای از خشم جهانی نسبت به اوضاع انسانی در غزه بازمی‌گردد. تصاویری از رنج غیرنظامیان و به ویژه کودکان که در هفته‌های پیش از شکل‌گیری جنبش در رسانه‌های بین‌المللی منتشر شد، هنرمندان بسیاری را به واکنش واداشت. گروهی از ناشران و موسیقی‌دانان مستقل نخستین بیانیه این جنبش را در تاریخ ۱۸ سپتامبر امضا کردند؛ بیانیه‌ای که از هنرمندان جهان می‌خواست تا در اقدامی عملی، دسترسی کاربران اسرائیلی به آثارشان در پلتفرم‌هایی چون اسپاتیفای و اپل میوزیک را مسدود کنند. مکانیزم انتخابی این جنبش geo-blocking با حذف منطقه‌ای بود؛ روشی که در آن هنرمندان مستقیماً از شرکت‌های پخش می‌خواهند رژیم اسرائیل را از فهرست انتشار آثارشان کنار بگذارند. چند روز بعد، لیست امضاکنندگان به سرعت گسترش یافت. تا پایان سپتامبر بیش از ۴۰۰ هنرمند و چندین ناشر مستقل از جمله Run For Cover Records و در اوایل اکتبر اعلام کردند که کل فهرست آثارشان از دسترس کاربران اسرائیلی خارج شده است. در همان زمان، چهره‌هایی سرشناس مانند بیورک نیز به جنبش پیوستند و تصمیم مشابهی گرفتند. گسترش این کارزار به همین میزان محدود نماند و گروه Massive Attack به

وقایع اسرائیلیه

- **مدیرمسئول:** محمدامین ایمانجانی
- **قائم‌مقام مدیرمسئول:** مسعود فروغی
- **سردبیر:** محمد زعیم‌زاده
- **دبیر وقایع اسرائیلیه:** محمدصادق علیزاده
- **تلفن و فکس:** ۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)
- **کدپستی:** ۱۱۳۵۶۳۸۱۶
- **جاب:** جایگاه دانشگاه آزاد اسلامی
- **نشانی:** خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری، روبه‌روی ساختمان بورس ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

علت همکاری سرویس پخش موسیقی اسپاتیفای با صنایع نظامی شریک در نسل‌کشی، محتوای خود را به صورت کامل از این سرویس حذف کرد. جنبش NMFG هیچ سازمان مرکزی یا پشتیبان سیاسی ندارد و به صورت داوطلبانه و غیرمتمرکز پیش می‌رود. بنیان‌گذاران آن در بیانیه‌ای تأکید کرده‌اند که هدفشان «تحریم فرهنگی» نیست، بلکه «درخواست مسئولیت اخلاقی از هنرمندان در برابر خشونت و سرکوب» است. بااین حال، منتقدان در رژیم اسرائیل و غرب، آن را ادامه روند قدیمی تر بایکوت‌های فرهنگی علیه اسرائیل می‌دانند و هشدار می‌دهند که چنین اقداماتی به جای گفت‌وگو، به شکاف فرهنگی و تنش بیشتر دامن می‌زند.

سکوت رژیم از بیم گسترش کارزار!

درحالی‌که موج پیوستن هنرمندان و شرکت‌های موسیقی بین‌المللی به این جنبش از اواسط سپتامبر ۲۰۲۵ شدت گرفته، مقامات رسمی در اسرائیل ظاهراً تصمیم گرفته‌اند از ورود مستقیم به این مناقشه فرهنگی خودداری کنند. به گزارش Ynet، وزارت فرهنگ اسرائیل در روزهای اوج واکنش‌ها، تنها چند پیام عمومی در شبکه‌های اجتماعی منتشر کرده که در آن‌ها از «اهمیت پاسداری از فرهنگ ملی و حمایت از هنرمندان داخلی در برابر فشارهای سیاسی خارجی» سخن گفته شده است. هیچ‌کدام از این پیام‌ها اشاره‌ای مستقیم به جنبش NMFG یا تحریم‌های فرهنگی علیه اسرائیل ندارند. روزنامه Haaretz در تحلیلی نوشته است که دولت احتمالاً با اتخاذ سیاست «سکوت استراتژیک» تلاش دارد از گسترش بازتاب رسانه‌ای این جنبش جلوگیری کند؛ چرا که هرگونه واکنش تند می‌تواند توجه جهانی بیشتری را به کمپین جلب کند. درعین حال، برخی نمایندگان جناح راست در کنست، از جمله اعضای حزب لی‌کود، در مصاحبه‌هایی باراديو ارتش اسرائیل، این جنبش را «یهودستیزی فرهنگی در لباس عدالت خواهی» خوانده و خواستار پاسخ قاطع تر دولت شده‌اند. در مجموع، این گزونه به نظر می‌رسد که اسرائیل در برابر این موج جهانی، فعلاً رویکردی محتاط و حساب‌شده اتخاذ کرده است؛ پرهیز از مواجهه مستقیم با هنرمندان بین‌المللی و تمرکز بر تقویت گفت‌وگو «فرهنگ ملی در محاصره فشارهای جهانی».

این جنبش چه اثرات عملی و نمادینی دارد؟

جنبش No Music for Genocide به شکل عملی اثراتی بر عرصه موسیقی و فرهنگ بین‌المللی داشته است. همان‌طور که گفته شد، بیش از ۴۰۰ هنرمند و ناشر مستقل آثار خود را از پلتفرم‌های پخش آنلاین در اسرائیل حذف کرده‌اند یا با استفاده از روش Geo-blocking، دسترسی کاربران اسرائیلی به موسیقی‌شان محدود شده است. این اقدام نخستین نمونه گسترده از استفاده از محدودیت

جغرافیایی برای اعتراض سیاسی در موسیقی است و باعث شده بسیاری از کاربران داخل اسرائیل نتوانند به آثار هنرمندان جهانی دسترسی پیدا کنند؛ امری که هنرمندان امیدوارند پیام روشنی از اعتراض به سیاست‌های اسرائیل را به مردم ساکن رژیم، دولت رژیم و جامعه جهانی ارسال و منتقل کند. این جنبش همچنین تبدیل به یک پلتفرم بین‌المللی برای بیان مسئولیت اخلاقی هنرمندان شده است. شرکت‌کنندگان با اقدام عملی، ضمن حمایت از حقوق بشر فلسطینیان، توجه رسانه‌ها و افکار عمومی جهان را به وضعیت غزه جلب کرده‌اند. این کارزار همچنین نمونه‌ای از تلفیق هنر و سیاست است؛ جایی که موسیقی نه فقط ابزار سرگرمی، بلکه وسیله‌ای برای اعتراض و فشار اخلاقی و سیاسی به حکومت‌ها تبدیل می‌شود. رسانه‌های بین‌المللی، از The Guardian گرفته تا Rolling Stone، این جنبش را به عنوان یکی از بزرگ‌ترین اعتراضات هماهنگ هنرمندان علیه یک دولت در عرصه فرهنگ و هنر توصیف کرده‌اند و آن را نقطه عطفی در تاریخ بایکوت‌های فرهنگی مدرن می‌دانند.

سخن آخر، آینده این جنبش چه خواهد شد؟

این جنبش احتمالاً نقطه آغازی از شکل نوینی از اعتراض فرهنگی است که می‌تواند روند آینده تعامل میان هنر و سیاست را دگرگون کند. این جنبش نشان داد که هنرمندان و ناشران مستقل، حتی بدون حمایت کمپانی‌های بزرگ جریان اصلی، می‌توانند با ابزارهای دیجیتال، بدون تأثیر محدودیت جغرافیایی و هماهنگی جهانی، پیام‌های اخلاقی و سیاسی خود را به صورت ملموس منتقل کنند؛ اقدامی که فراتر از بیانیه‌ها و اعتراضات سمبلیک است و در واقعیت بیرونی تأثیر دارد. تجربه اخیر نشان می‌دهد چنین کارزارهایی می‌توانند توجه رسانه‌های بین‌المللی را جلب کرده و دولت‌ها را در عرصه دیپلماسی فرهنگی تحت فشار قرار دهند، حتی اگر تأثیر اقتصادی مستقیم آن محدود باشد. چنین جنبش‌هایی این امکان را به هنرمندان می‌دهند تا بدون نیاز به هیچ مداخله‌کننده بزرگ‌تری، نقش خود را در شکل‌دهی به گفت‌وگو جهانی درباره حقوق بشر و عدالت اجتماعی برجسته کنند. به عبارت دیگر، هنر نه فقط وسیله سرگرمی، بلکه ابزار فعال سیاسی و فرهنگی می‌شود که می‌تواند سیاست‌های ملی و بین‌المللی را به چالش بکشد. در صورت موفقیت این جنبش، انتظار می‌رود چنین کارزارهایی بیشتر شوند و شامل حوزه‌های دیگری از هنر دیجیتال، سینما و ادبیات شوند. نتیجه نهایی در صورت ادامه چنین کارزارها و جنبش‌هایی شکل‌گیری یک «دیپلماسی فرهنگی غیررسمی» خواهد بود که در آن هنرمندان به عنوان بازیگران مؤثر در عرصه سیاست و حقوق بشر شناخته می‌شوند و مرزهای سنتی بین هنر و فعالیت اجتماعی به شدت بازتعریف خواهد شد.

نماد جنبش No Music for Genocide تصویری از یک CD موسیقی است که با نمادهای مقاومت فلسطین طراحی شده است

این جنبش نشان داد هنرمندان و ناشران مستقل، حتی بدون حمایت کمپانی‌های بزرگ جریان اصلی می‌توانند با ابزارهای دیجیتال، بدون تأثیر محدودیت جغرافیایی و هماهنگی جهانی، پیام‌های اخلاقی و سیاسی خود را به صورت ملموس منتقل کنند